

M. Faltýnek: **Rafinovanost zločinců ve starších dobách.** (Skutečné události).

I.

Mladý, statný Slovák, s buclatou červenou tváří, živil se před 65 lety prodejem vařeček a jiných dřevěných předmětů domácí výroby.

Nabízel své zboží ve Vídni, chodě dům od domu.

Jednou přišel na chodbu velikého domu a nabízel své zboží voláním: „Kupujte vařečky!“ Vtom se otevřely dveře jednoho bytu, a v nich se objevila elegantně oděná dáma pěkného zevnějšku, dávajíc Slovákovi znamení, aby vešel do bytu, že něco odkoupí.

V kuchyni si vybrala z koše několik vařeček a dala se se Slovákem do přátelského hovoru, při čemž se mu beze studu přiznala, že se jí líbí, a tázala se ho, zda by chtěl být jejím manželem. Slovák radostně přisvědčil, načež byl odveden do nádherně zařízeného pokoje a byl uctěn výborným obědem.

Mezi jídlem bavila se dáma se Slovákem srdečně, vyptávala se na jeho rodinné poměry a zda mluví také německy. Slovák se upřímně při-

znal, že německy neumí, načež dostal odpověď, že se musí dříve alespoň částečně naučit německy, chce-li býtí jejím manželem. Zároveň se nabídla, že ho bude německému jazyku učit a připomínala, že sňatkem učiní z něho velkého pána.

Poté se s ním laskala až do večera, kdy pravila tučnou večeri, kterou společně snědli. Po večeri nabídla mu lože ve svém bytě a nepřestávala ho ujišťovati, že bude jejím manželem.

Na druhý den obdržel Slovák nové prádlo a byl opět po celý den dobře živen a obsluhován. Košíček s vařečkami někam zmizel.

V tomto příjemném zajetí byl Slovák držen po celých 14 dní, aniž vyšel z domu neb z bytu oné dámy a přičiněním této domnělé nevěsty naučil se částečně německy mluvití a z katechismu čísti.

Asi třetí den jeho pobytu u oné dámy přišel krejčí a vzal Slovákovi míru na šaty. Za 12 dní přinesl krejčí černý salonní oblek a klobouk

(cylindr). Týž den obdržel Slovák nové lakové střevíce, zlaté kapesní hodinky s řetízkem, límeček a kravatu a za přispění hostitelky se do všeho oblékl. Nemohl ani sám sebe poznati, měl vzhled skutečného a bohatého pána.

Čtrnáctý den vyběhla dáma svého nastávajícího chotě, že pojedou do kostela uzavřítí sňatek, načež se oba ustrojili a vsedli do kočáru, jenž již před domem na snoubence čekal. V krytém kočáře bavila nevěsta ženicha různým poučováním, jak se má před oltářem chovati a že pozvaní hosté a svědci čekají již u kostela. Dále se zmínila, že se ještě před příjezdem do kostela zastaví u klenotníka a nakoupí sobě, jemu a některým příbuzným různé šperky, projevila však obavu, že nebude mít dosti peněz. Při tom mimochodem podotkla, že se od klenotníka vrátí domů pro peníze, nepostačí-li částka, již měla s sebou, a že ženich může počkati u klenotníka, až se vrátí s penězi.

Slovák ovšem nijakých námitek nečinil, ježto své nevěstě důvěřoval a byl jí ve všem poslušným, jsa do ní šíleně zamilován.

Jízda v kočáře trvala již skorem půl hodiny, když pojednou zůstal kočár státi před klenotnickým obchodem na oživené ulici, a snoubenci vsedli do obchodu. Tam si dáma vybrala velký počet nejdražších klenotů a dala si předložit účet s prohlášením, že vše ihned zaplatí. Vyňala peněženku, v níž bylo viděti několik tisíc zlatých bankovek, avšak pojednou se zarazila a řekla klenotníkovi, že má u sebe málo peněz a že pojedě domů pro peníze. Při tom podotkla, že její manžel posečká v obchodě, až se vrátí. S klenotníkem mluvila německy a před odchodem obrátila se na svého snoubence a řekla: „Počkej zde chvílku, až se vrátím!“ Ovšem také v německé řeči. Poté uschovala koupené šperky i peněženku s obsahem do ruční tašky a vyšla z obchodu, načež vsedla do kočáru, s nímž přijela a kočár zmizel.

Klenotník nabídl neznámému pánu židli a po chvíli dal se s ním do hovoru o počasí. Neznámý pán neodpovídal, nýbrž pouze kýval hlavou. Když ale klenotník neustával neznámého obtěžovati německým hovorem, řekl neznámý: „Prosím, já neznám německy!“

Klenotník se zarazil a zbledl, neboť začal chápati, že se stal obětí podvodu. Přivolał strážníka a ten, znaje česky, vyptal se neznámého muže na onu paní, která ujela s klenoty.

Dlouho trvalo, než strážník vyzvěděl od neznámého celkovou situaci, a když poručil neznámému, by ho následoval na policejní ředitelství, vzpíral se neznámý a tvrdil, že musí čekat na svoji nevěstu.

Konečně byl donucen klenotnický obchod opustiti a byl předveden na policii. Tam vypravoval dopodrobna a podle pravdy, jakým způsobem si učinil známost s neznámou dámou a ježto se jí nemohl v obchodě klenotníka dočkat,

začal věřiti, že se stal pouhým nástrojem k provedení podvodu s klenoty.

Byl vyzván, aby ukázal onen dům, v němž jako nastávající ženich bydlel. Chodil s policií celé dva dny po Vídni, avšak onen dům nenašel, ba ani jména ulice neznal.

Šaty, hodinky a vše ostatní, co měl na sobě, bylo mu úředně odebráno a klenotníkovi jako odškodné odevzdáno. Toto vše nemělo zdaleka onu cenu, o kterou byl klenotník podvodem připraven.

Policejní ředitelství ve Vídni zakoupilo napálenému ženichu slovácké šaty a vařečky, načež Slováček započal nanovo s tímto obchodem. Podvodnice nebyla vypátrána.

II.

Dne 5. května roku 1869 přišla do známého klenotnického obchodu v Praze elegantně oděná dáma a sdělovala, že její manžel zamýšlí zakoupiti větší množství klenotů pro příbuzenstvo, jež bylo sezváno k nastávající slavnosti jejich stříbrné svatby. Ježto však manžel dámy je nervově churav a upoután na lůžko, klenotník má přinésti do jejich bytu větší počet klenotů, z nichž by si manžel některé vybral a ihned zaplatil.

Klenotník, jsa tímto skvělým obchodem přímo nadšen, naložil do ručního kufříku různé klenoty v ceně 150.000 zlatých a vydal se s neznámou paní do bytu nemocného.

Během cesty vyprávěla neznámá paní, že její manžel je hrozně nervosní, avšak velice štedrý.

Při vchodu do bytu přišli nejprve do před síně (pokoje) a tam nabídla neznámá paní klenotníkovi židli s podotknutím, že sama klenoty panu manželovi zanese k posteli, ježto pan manžel při spatření cizí tváře se nervově rozruší; později, že ho zavolá, až se bude manžel tázati na cenu koupených klenotů.

Klenotník se tedy posadil na vykázané místo a paní odešla do pokoje, vzavši s sebou kufřík s klenoty.

Klenotník slyšel rozhovor neznámé paní s neznámým mužem a postřehl, že bylo mluveno o výběru klenotů.

Asi za 5 minut hovor ustal. Klenotník seděl již asi 15 minut v předsíni, a ježto mu bylo ticho ve světnici nápadné, osmělil se a zaklepal na dveře; neobdržel však odpovědi a proto vsedl do pokoje, leč v pokoji nikoho neviděl. Byt byl pouze o jedné světnici a v této světnici kromě jedné skříně — nebylo žádného nábytku. Předpokoj, v němž tak dlouho čekal, byl však bohatě zařízen.

Klenotník otevřel dveře skříně a tu se mu naskytl hrůzný obraz.

Skříň neměla zadní stěnu a za skříní byla veliká díra ve zdi. Klenotník prošel tímto otvorem a přišel do druhé světnice a k nemalému úžasu seznal, že je v jiném domě. Tento druhý

byť byl úplně prázdný a dokořán otevřený, takže se klenotník ocitl brzy na ulici.

Podvod byl oznámen policii, avšak pachatelé zůstali nevyzpatřeni.

III.

V srpnu 1856 zemřel ve Vídni arcibiskup a jeho místo zaujal biskup N. N. Nový arcibiskup přivedl s sebou do nového působiště několik služebníků z biskupství a důsledek toho byl, že několik sluhů po zemřelém arcibiskupu, mezi nimi také vrátného, dal do pense.

Krátce na to přišel livrejovaný sluha do klenotnického obchodu ve Vídni, Ringstrasse 34, a představil se jako osobní sluha nového pana arcibiskupa se vzkazem, že má pan klenotník přinést do paláce různé klenoty, z nichž si Jeho Milost vybere dárky pro významné osoby.

Klenotník vybral nejcennější klenoty, vložil je do ručního kufříku a šel se sluhou.

Nový vrátný, znaje již livrej arcibiskupskou, ani nezastavil oba příchozí a tyto do paláce vpustil, jsa toho domnění, že livrejovaný sluha je ve službách arcibiskupských.

V předpokoji přijímací síně poručil sluha klenotníkovi, aby posečkal, že ohlásí jeho příchod Jeho Milosti ve vedlejším pokoji, odebral klenotníkovi kufřík a vešel s ním do vedlejší místnosti, v níž arcibiskup prodléval.

Zavřel za sebou dveře, postavil kufřík u svého východu vedle dveří a předstoupil před Jeho Milost s hlášením, že přivádí Jeho Milosti vlastního bratra blázna, který si vsugeroval, že musí mluvit s panem arcibiskupem; ježto pak věhlasní lékaři jsou toho názoru, že učiní-li se bláznovi po vůli, že může býti vyléčen, osmělil se svého bratra přivést k Jeho Milosti s prosbou, aby Jeho Milost s ním několik slov o svaté víře, avšak beze svědků, promluvila.

Arcibiskup přivolil a tázal se, kde ten blázen je, načež sluha odpověděl, že ho nechal čekati

v předsíni a že ho ihned přivede.

Poté opustil sluha pokoj a zavolal klenotníka, aby předstoupil před Jeho Milost. Klenotník, maje již dveře otevřeny, šel až k samému stolu, kde arcibiskup seděl a hluboce se uklonil. V okamžiku, kdy kráčel pokojem ke stolu k arcibiskupovi, vzal sluha kufřík, vyšel do předsíňe a zavřel za sebou dveře.

Arcibiskup, dívaje se domnělému bláznu do očí, nazval ho milým synem, zapředl řeč o modlitbě, trpělivosti a pokání a nepřipustil domnělého blázna ke slovu.

Ježto klenotníkovi bylo divné, že arcibiskup nezavádí řeč o koupi klenotů, jevil nepokoj a rozhlížel se po pokoji, pátraje po kufříku s klenoty. Arcibiskup považoval tento neklid za chorobnost a zdál se býti přesvědčen, že má skutečně s bláznem co činiti. Proto tím přesvědčivěji mluvil o věcech náboženských a tu se konečně klenotník osmělil podotknouti, že přichází k panu arcibiskupovi za obchodem jako klenotník. Zároveň se klenotník ohlížel po pokoji a vykřikl: „Kde je můj kufřík s klenoty?“

Arcibiskup, nemaje o objednávkě klenotů poněti, byl utvrzen v tom, že má skutečného blázna před sebou a zazvonil na sluhu, maje pocho-pitelně obavu, aby mu nebylo ublíženo.

Než však se sluha k pomoci dostavil, zuřil klenotník, počínaje si jako opravdový blázen, běhal z jednoho pokoje do druhého a hledal svůj kufřík. Když se pak na rozkaz arcibiskupa dostavilo více sluhů ku pomoci, byl zuřivec svázán a odvezen do blázince.

Tam se teprve celá záležitost po delším šetření objasnila, avšak po livrejovaném sluhovi, jenž klenotníka k arcibiskupovi přivedl, nebylo ani slechu, a také se nepodařilo ho vypátrati.

Zároveň se sluhou zmizel také kufřík s klenoty.